РОЗДІЛ 6. УЗГОДЖЕНІСТЬ СТРАТЕГІЇ З ДЕРЖАВНИМИ ТА РЕГІОНАЛЬНИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

Стратегія розвитку Краматорської міської територіальної громади до 2027 року структурована відповідно до рамкових підходів, визначених Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021-2027 роки (ДСРР). Урахування положень ДСРР забезпечує інтеграцію місцевих пріоритетів у національну систему стратегічного планування та формує підґрунтя для синхронізації дій органів влади різних рівнів у процесах відновлення та модернізації східних регіонів, що перебувають під впливом воєнних дій. Узгодженість із державним рівнем проявляється в тому, що стратегія Краматорської МТГ реалізує ключову мету ДСРР – забезпечення стійкості та здатності територій протистояти кризам шляхом поєднання безпекових, соціальних, економічних та екологічних інструментів. Місцева Стратегія, виходячи зі специфіки прифронтової території, орієнтується на формування здатності громади функціонувати в умовах високої невизначеності, зберігати життєдіяльність та створювати основу для післявоєнного розвитку, що повністю відповідає концепту регіональної стійкості, закладеному в національній політиці.

Особливу роль у забезпеченні узгодженості відіграє трирівнева структура стратегічного планування – державний, регіональний і місцевий рівні. Стратегія розвитку Краматорської МТГ логічно вписана в цю систему, адже враховує положення ДСРР, Стратегії розвитку Донецької області до 2027 року та регіональні сценарні умови для воєнного періоду. Така вертикальна інтеграція гарантує, що місцеві заходи доповнюють вищі рівні планування, дозволяючи забезпечити синергію інвестицій, донорської підтримки та інституційних реформ. Важливо, що стратегічні та оперативні цілі Краматорської МТГ повністю відповідають регіональним пріоритетам, визначеним Стратегією розвитку Донецької області. Регіональний документ концентрується на подоланні наслідків збройної агресії, збереженні інфраструктури, підтримці населення, управлінні міграційними потоками, розвитку економіки та відновленні критичних об’єктів. Місцева Стратегія деталізує ці напрями на рівні конкретних завдань громади, адаптуючи їх до локальних потреб і реалій.

Суттєвим елементом узгодженості є відображення у місцевій стратегії можливих сценаріїв розвитку регіону. Ці сценарії офіційно закріплені у стратегічних документах Донецької області та враховують різні форми перебігу воєнних подій, масштаб руйнувань, рух населення та доступність ресурсів. Краматорська Стратегія інтегрує ці сценарії у свою логіку планування, що забезпечує адаптивність, гнучкість і відповідність регіональній моделі ризик-менеджменту.

У структурі стратегічних цілей громади чітко видно відтворення підходів ДСРР щодо пріоритетності безпеки як передумови розвитку територій. Заходи, пов’язані з цивільним захистом, захисними спорудами, протимінною діяльністю, енергетичною стійкістю та відновленням критичної інфраструктури, прямо відповідають державним цілям, спрямованим на зменшення територіальних та соціальних вразливостей регіонів у період дії воєнного стану.

Розвиток людського капіталу у Стратегії також узгоджений з державними документами. ДСРР визначає людський потенціал як ключову основу для розвитку регіонів, а регіональна стратегія Донецької області приділяє особливу увагу підтримці постраждалих груп населення, ветеранів, ВПО, дітей та осіб з інвалідністю. Місцева Стратегія повністю відтворює ці орієнтири, формуючи комплексну систему соціальних послуг, психологічної підтримки, освіти, культури та інклюзії, що відповідає стандартам державної політики та міжнародним підходам у сфері захисту прав людини.

Економічні пріоритети Краматорської міської територіальної громади гармонізовані з національною політикою регіонального розвитку, яка акцентує на підтримці МСП, розвитку інновацій, ефективному управлінні земельними ресурсами, цифровізації бізнес-процесів та залученні інвестицій. У стратегічному документі громади передбачено розвиток релокованих підприємств, підтримку агропромислового сектору, що безпосередньо відповідає регіональним та державним пріоритетам. Узгодженість проявляється і в підходах до просторового та інфраструктурного розвитку. Державна та регіональна стратегії наголошують на необхідності модернізації критичної інфраструктури, підвищенні енергоефективності, відновленні транспортної доступності, створенні умов для мобільності населення.

Суттєвий елемент відповідності полягає у дотриманні державного підходу до екологічної стійкості. Усі заходи громади щодо відновлення природних ресурсів, мінімізації екологічних наслідків збройної агресії, рекультивації земель, боротьби з техногенними ризиками узгоджені зі стратегічною екологічною рамкою ДСРР та регіональної стратегії. Узгодженість стратегічних документів підсилюється завдяки моделі співуправління, що передбачає активну участь різних органів влади, комунальних підприємств, громадських організацій, бізнесу та міжнародних партнерів. Така модель відповідає вимогам державної політики щодо відкритості, залучення стейкхолдерів і формування дієвої системи моніторингу та оцінки виконання стратегічних документів. Важливо, що місцева Стратегія забезпечує повну інтеграцію у державні та міжнародні програми відновлення, включаючи інструменти донорської підтримки, які орієнтуються саме на відповідність проєктів державним і регіональним стратегіям. Це суттєво підвищує потенціал громади щодо залучення інвестицій та грантових ресурсів у період дії воєнного стану та після його завершення.

У такій системі взаємодоповнюваності Стратегія Краматорської МТГ формує не лише локальний документ розвитку, а частину ширшої архітектури державної політики. Її цілі та завдання зміцнюють загальнонаціональний курс на відновлення, модернізацію та стійкість територій.

Таблиця 6.1 відображає аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Краматорської міської територіальної громади положенням Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року, що дозволяє підтвердити узгодженість пріоритетів громади з національними і регіональними політиками, забезпечити цілісність планування, підвищити обґрунтованість управлінських рішень і створити кращі передумови для залучення державного та донорського фінансування на реалізацію визначених заходів.

Таблиця 6.1

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Краматорської міської територіальної громади Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року

Стратегічні та оперативні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	**Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Краматорської міської територіальної громади до 2027 року**											
	СЦ.1. Безпека, підвищення екологічної стійкості та створення комфортного середовища для життя й добробуту мешканців, орієнтуючись на потреби тилу та адаптацію до кризових ситуацій	ОЦ.1.1. Тилова безпека та цивільний захист	ОЦ.1.2. Критична інфраструктура та енергозабезпечення	ОЦ 1.3. Екологія та водні ресурси	**СЦ 2. Збереження людського капіталу громади через розвиток систем освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту та інклюзії, підтримки молоді, ветеранів і вразливих груп населення, сприяючи соціальній згуртованості в умовах воєнних викликів**	ОЦ 2.1. Розвиток освіти і перекваліфікації	ОЦ 2.2. Зміцнення соціальної згуртованості та стійкості громади	ОЦ 2.3. Розвиток культури, спорту та інклюзії	ОЦ 2.4. Посилення медичних і соціальних послуг	**СЦ 3. Формування економічної стійкості громади в умовах воєнних викликів через підтримку підприємництва, ефективне управління ресурсами та залучення партнерської допомоги для відновлення**	ОЦ 3.1. Стійка економіка та підприємництво	ОЦ 3.2. Фінансове відновлення та донорська підтримка
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*
СЦ І. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах												
ОЦ 1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь		++		+								
ОЦ 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах			+			++	++	++	++			
ОЦ 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення							++					
СЦ ІІ. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів												
ОЦ 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та		++	++									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
економічних викликів												
ОЦ 2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка				+							++	++
СЦ ІІІ. Розбудова ефективного багаторівневого врядування												
ОЦ 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС												
ОЦ 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями												+
Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року												
СЦ 1. Ефективне управління в умовах безпекових, гуманітарних та екологічних викликів												
ОЦ 1.1. Захист населення та територій		++										
ОЦ 1.2. Ефективне управління територіальним розвитком							+					++
ОЦ 1.3. Екологічна безпека та збалансоване природокористування				++								
СЦ 2. Збереження та розвиток людського капіталу, згуртованість в соціальному, культурному, гуманітарному та просторовому вимірах												
ОЦ 2.1. Забезпечення надання якісних публічних послуг на території області з урахуванням безпекових викликів						++		++	++			
ОЦ 2.2. Забезпечення надання якісних публічних послуг поза межами області						++		++	++			
ОЦ 2.3. Підтримка соціальної згуртованості і української ідентичності, покращення життя вразливих верств населення							++					
СЦ 3. Стабілізація економіки як основа до повоєнного відновлення												
ОЦ 3.1. Ефективна зайнятість та зміцнення стійкості бізнесу до безпекових викликів						+					++	
ОЦ 3.2. Формування умов для повоєнного відновлення з використанням науково-інноваційних рішень												++
ОЦ 3.3. Відновлення (розбудова) критичної інфраструктури та відбудова житла на засадах «зеленої» економіки з урахуванням тривалої загрози і зміцнення стійкості громад			++									

**У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)*

Аналіз даних Таблиці 6.2 демонструє, що стратегічні та оперативні цілі Краматорської міської територіальної громади мають системну й комплексну відповідність більшості Цілей сталого розвитку (ЦСР), інтегруючи соціальні, економічні, екологічні та інституційні пріоритети. Найбільш тісно громада корелює з ЦСР 1, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15 і 17, що охоплюють медичні та соціальні послуги, освіту, екологію, енергетичну безпеку, розвиток підприємництва та партнерства. Важливо, що ці пріоритети логічно співвідносяться зі стратегічними завданнями громади щодо безпеки, збереження людського капіталу та формування економічної стійкості. Така відповідність свідчить про те, що Стратегія розвитку Краматорської МТГ орієнтована на довгострокові принципи сталості та інтегрує місцеві потреби у ширший глобальний контекст цілей ООН.

Таблиця 6.2

Відповідність стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Краматорської міської територіальної громади Цілям сталого розвитку

Ціль сталого розвитку (ЦСР)	Відповідні цілі Стратегії
ЦСР 1. Подолання бідності	Оперативна ціль 2.4. Медичні та соціальні послуги Стратегічна ціль 3. Економічна стійкість та розвиток
ЦСР 2. Подолання голоду	Оперативна ціль 3.1. Підприємництво та економічний розвиток
ЦСР 3. Міцне здоров'я і благополуччя	Оперативна ціль 2.4. Медичні та соціальні послуги
ЦСР 4. Якісна освіта	Оперативна ціль 2.1. Освіта і перекваліфікація
ЦСР 5. Гендерна рівність	Оперативна ціль 2.4. Медичні та соціальні послуги
ЦСР 6. Чиста вода та санітарія	Оперативна ціль 1.3. Екологія та водні ресурси
ЦСР 7. Доступна та чиста енергія	Оперативна ціль 1.2. Критична інфраструктура та енергозабезпечення
ЦСР 8. Гідна праця та економічне зростання	Оперативна ціль 3.1. Підприємництво та економічний розвиток Стратегічна ціль 3. Економічна стійкість та розвиток
ЦСР 9. Інновації та інфраструктура	Оперативна ціль 1.2. Критична інфраструктура та енергозабезпечення Оперативна ціль 3.2. Фінансове відновлення та донорська підтримка
ЦСР 10. Зменшення нерівності	Оперативна ціль 2.4. Медичні та соціальні послуги
ЦСР 11. Стійкі міста та громади	Стратегічна ціль 1. Безпека, підвищення екологічної стійкості та комфортного середовища Оперативна ціль 1.2. Критична інфраструктура та енергозабезпечення
ЦСР 12. Відповідальне споживання	Оперативна ціль 1.3. Екологія та водні ресурси
ЦСР 13. Боротьба зі зміною клімату	Оперативна ціль 1.3. Екологія та водні ресурси
ЦСР 15. Захист екосистем суші	Оперативна ціль 1.3. Екологія та водні ресурси
ЦСР 16. Мир і сильні інституції	Оперативна ціль 1.1. Тилова безпека та цивільний захист Оперативна ціль 3.2. Фінансове відновлення та донорська підтримка
ЦСР 17. Партнерство заради розвитку	Оперативна ціль 3.2. Фінансове відновлення та донорська підтримка Стратегічна ціль 3. Економічна стійкість та розвиток

Таким чином, Стратегія Краматорської міської територіальної громади є узгодженою з ключовими державними і регіональними документами, що дозволяє ефективно інтегрувати місцеві ініціативи у національні програми розвитку та відновлення. Така відповідність підвищує її результативність, створює передумови для отримання зовнішніх ресурсів та забезпечує цілісність і передбачуваність управлінських рішень у контексті триваючої збройної агресії. Наслідком такої узгодженості є формування стратегічної рамки, яка дозволяє громаді переходити від режиму реагування до режиму розвитку. Система цілей і завдань, побудована відповідно до державних і регіональних вимог, забезпечує можливість швидко адаптуватися до змін безпекової ситуації, одночасно закладаючи основу для відбудови критичних об'єктів, підсилення економічної стійкості і розбудови людського капіталу.

Стратегічне резюме

Стратегія розвитку Краматорської МТГ до 2027 року повністю узгоджена з ключовими напрямами державної політики регіонального розвитку. Вона відтворює пріоритети Державної стратегії, зокрема щодо безпеки, екологічної стійкості, управління ризиками та підтримки центрів економічного розвитку. Такий підхід забезпечує інтеграцію місцевих рішень у національну систему планування та дозволяє громаді діяти відповідно до загальнодержавних підходів до відновлення територій, що постраждали від повномасштабної збройної агресії Російської Федерації.

Стратегія також гармонізована з регіональними пріоритетами Донецької області, включаючи захист населення, відновлення критичної інфраструктури, підтримку людського капіталу та стабілізацію економіки. Місцеві оперативні цілі щодо цивільного захисту, публічних послуг, підприємництва та фінансової стійкості доповнюють регіональні завдання й забезпечують цілісність планування. Така відповідність створює умови для ефективного спрямування ресурсів, синхронізації програм підтримки та забезпечення стійкості громади.

Важливо, що стратегічне планування громади базується на сценарному підході, який використовується на державному та регіональному рівнях. Це дозволяє гнучко реагувати на зміни безпекової ситуації, адаптувати управлінські рішення та формувати реалістичні плани розвитку. Пріоритетність безпеки, людського капіталу, соціальної згуртованості, екологічної стійкості й економічного відновлення відповідає державним принципам регіональної політики та забезпечує комплексний підхід до розвитку.

Стратегія громади також узгоджується з ключовими Цілями сталого розвитку, охоплюючи сфери подолання бідності, здоров'я, освіти, чистої енергії, сталого управління ресурсами, зменшення нерівності, розвитку інфраструктури та партнерств. Така інтеграція дозволяє поєднати локальні рішення зі світовими стандартами сталості, підсилює стратегічну цінність документа та відкриває можливості для залучення міжнародної технічної та фінансової підтримки.